

INNOAIR
СОФИЯ/SOFIA

Уебинар „По-добро качество на въздуха
чрез зони с ниски емисии и зелени коридори“
29 март 2023 г.

Източници на замърсяване на въздуха и зависимости

Ефект от промените в транспортната схема върху качеството на въздуха

Зони за Ниски Емисии (ЗНЕ) и Качество на Атмосферния Въздух (КАВ)

Национален институт по
метеорология и хидрология
InnoAir тим

За контакт: Димитър Атанасов
Dimitter.atanassov@meteo.bg

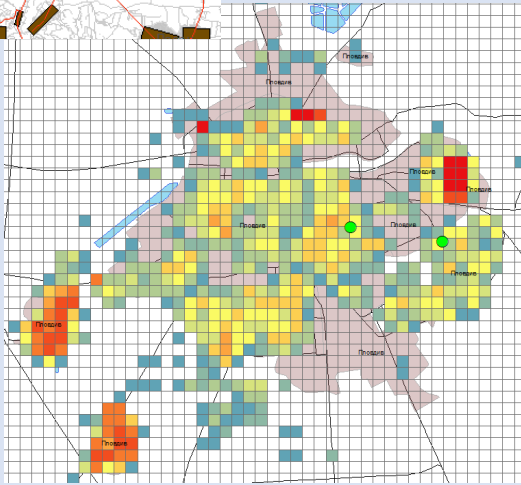
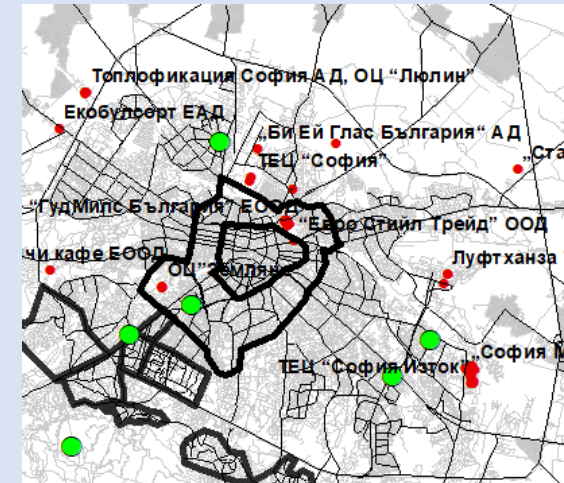
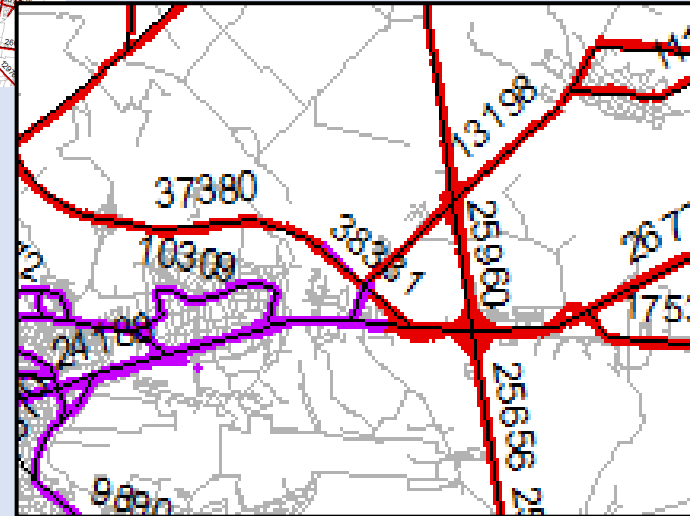
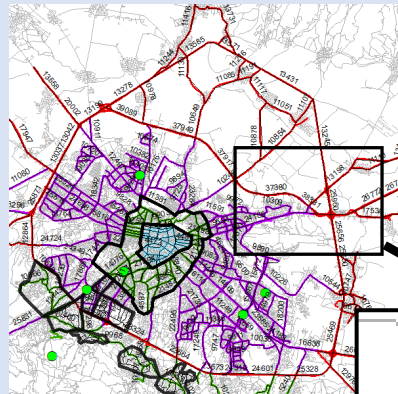
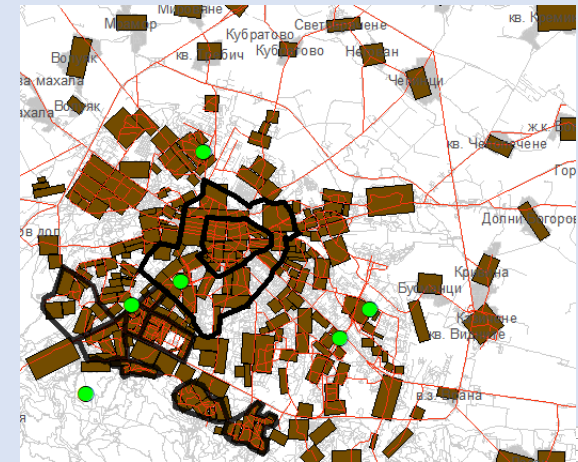
National Institute of
Meteorology and Hydrology
InnoAir team
contact: Dimitter Atanassov
Dimitter.atanassov@meteo.bg

Източници на замърсяване на атмосферния въздух

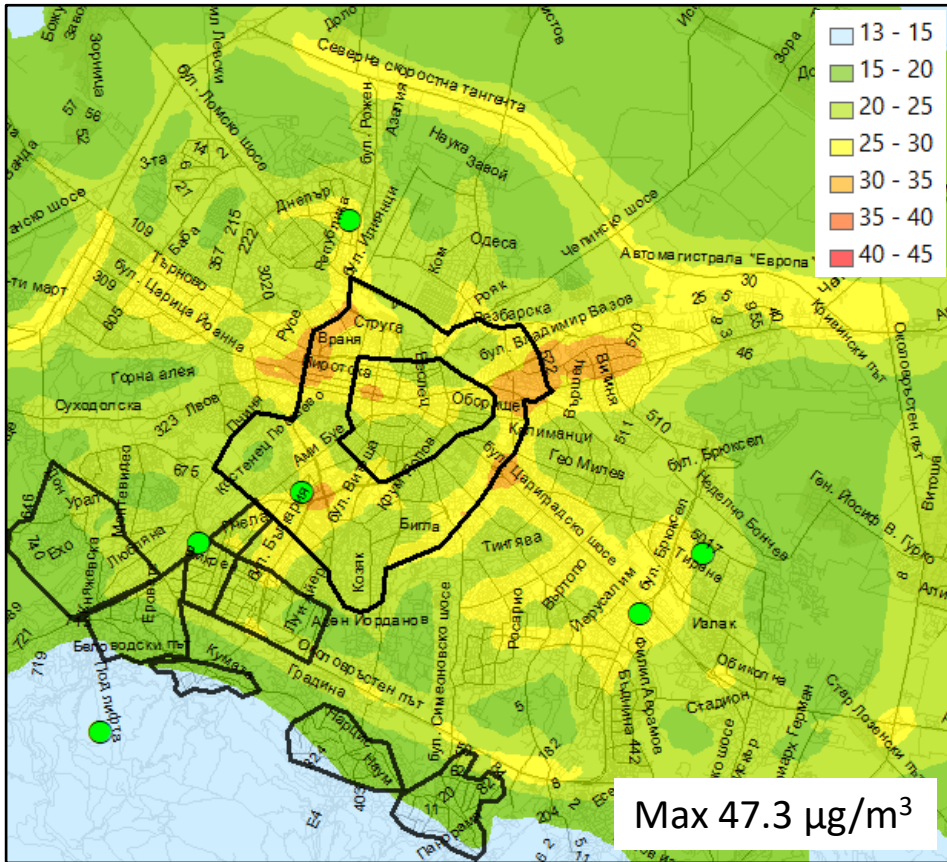
Инвентаризация

и дискретизация

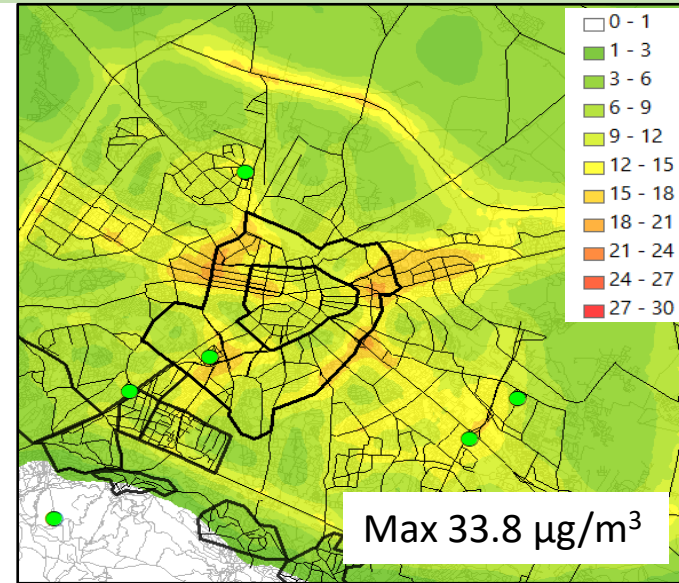

Средногодишна концентрация на ФПЧ10 през 2021г. в София причинена от емисии от различните сектори

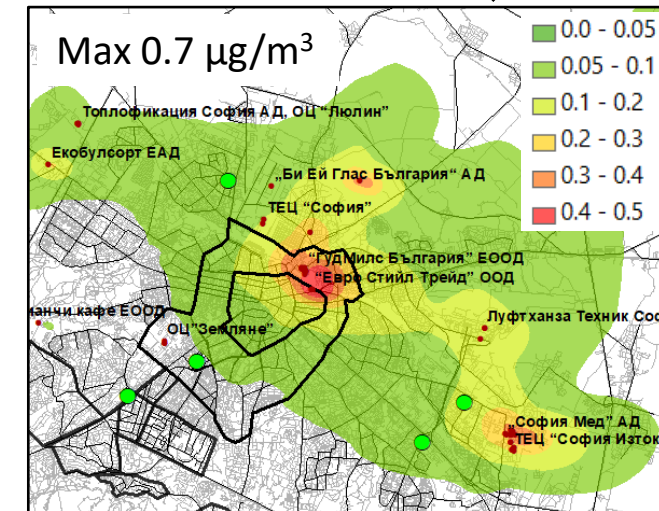
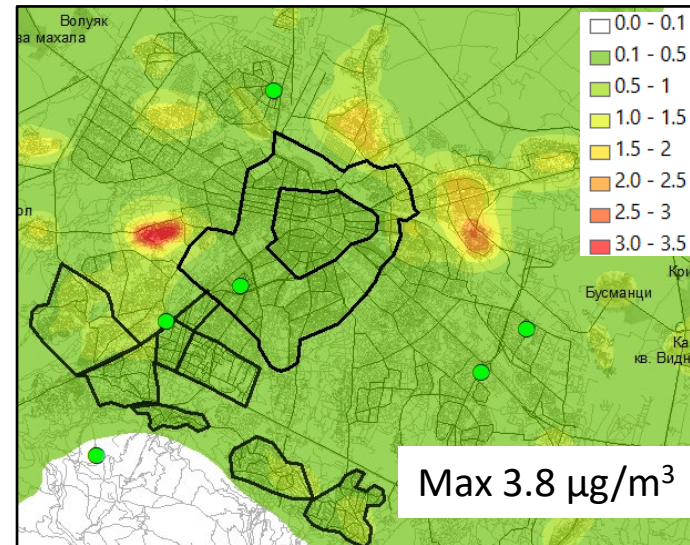
Всички сектори :
битово отопление, транспорт, промишленост и фон

Битово отопление

← транспорт

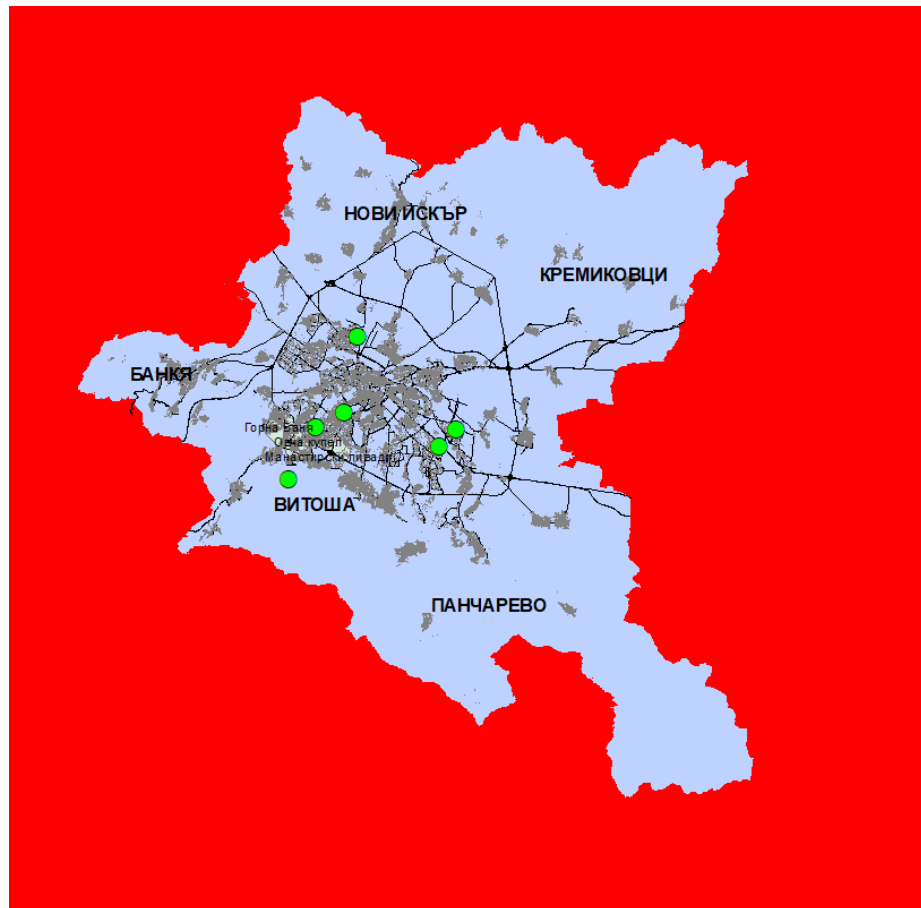
Промисленост

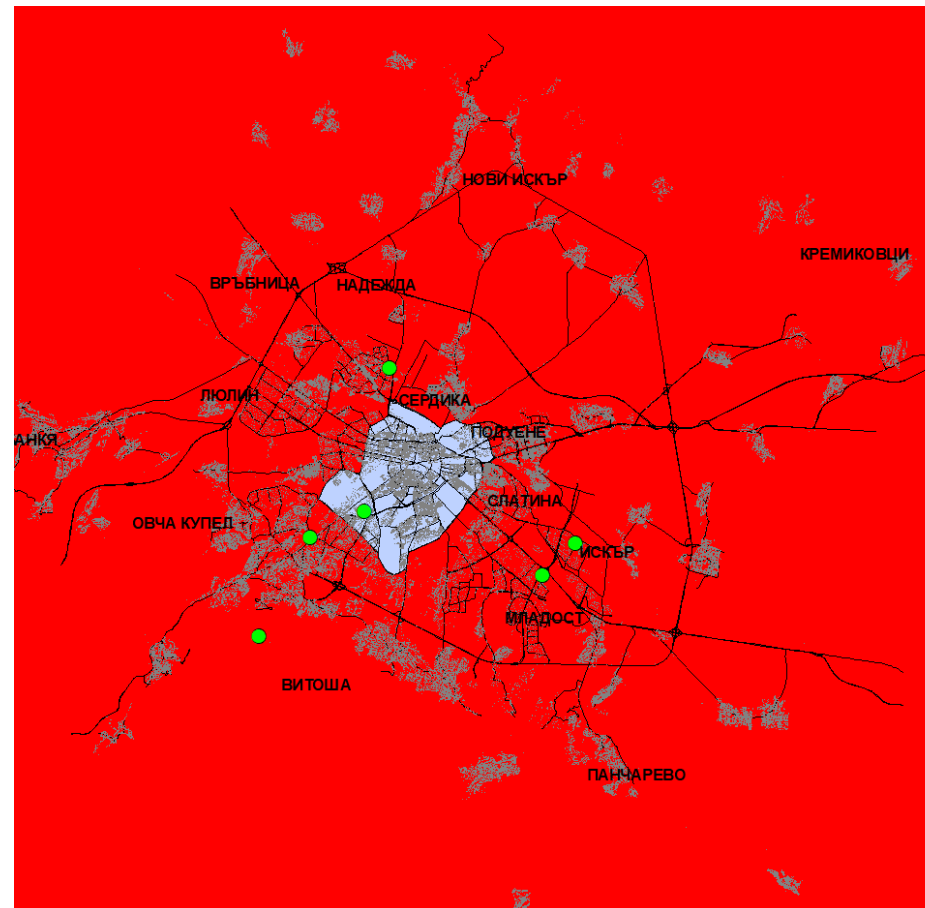
Фоново замърсяване

Средногодишен фон на ФПЧ10 за 2021г

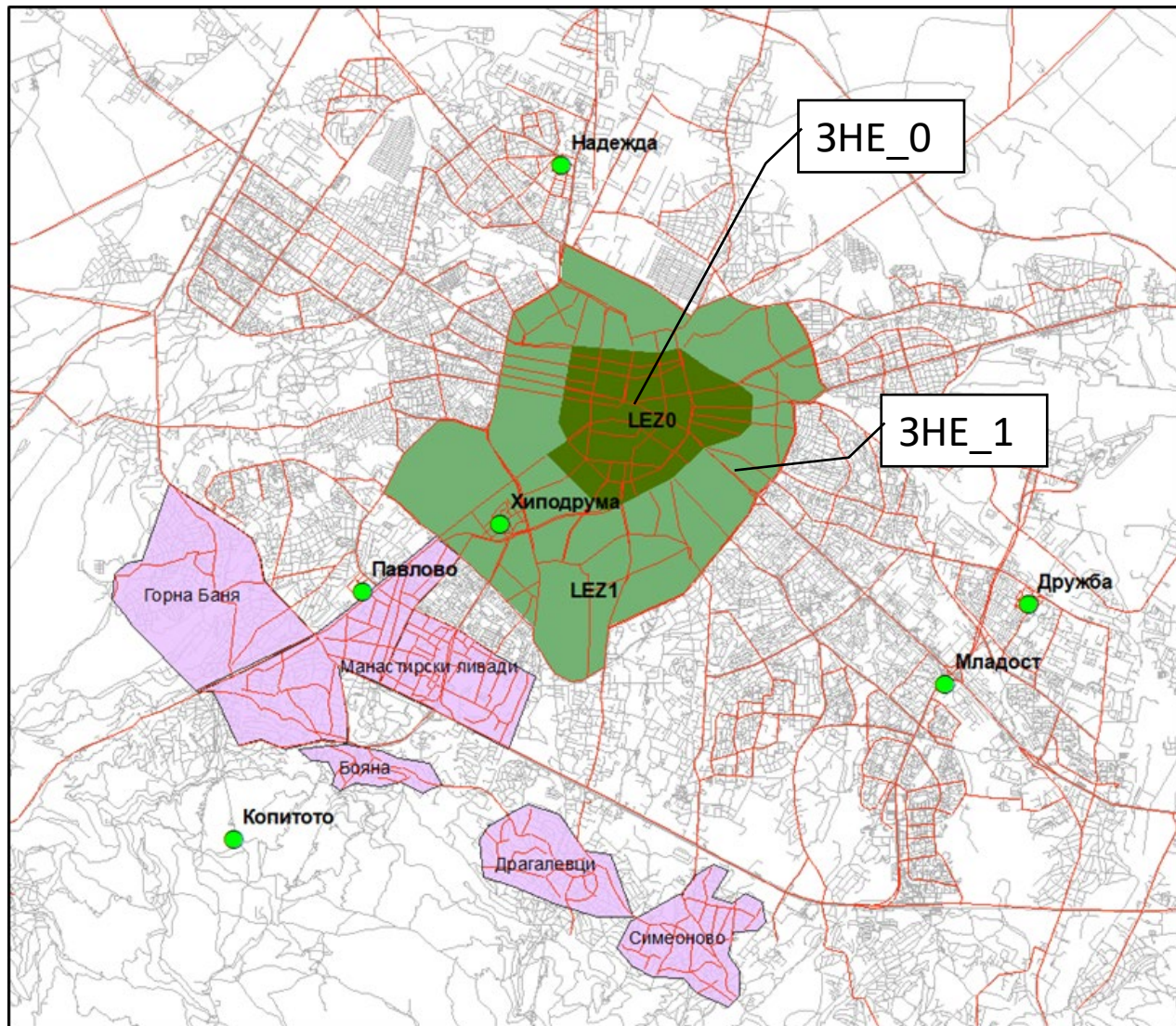
13 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

18 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

Зони за Ниски Емисии и Качество на Атмосферния Въздух

Зона за Ниски Емисии от транспорта
= регулиран достъп на МПС;
със забрани, такси, ...
и/или други ограничения

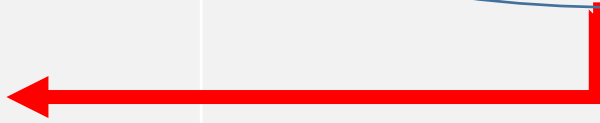
Защо се въвеждат
- най-вече за подобряване качеството на
атмосферния въздух

Проектиране на ЗНЕ
....
Прогнозни сценарии за ефект върху КАВ
....

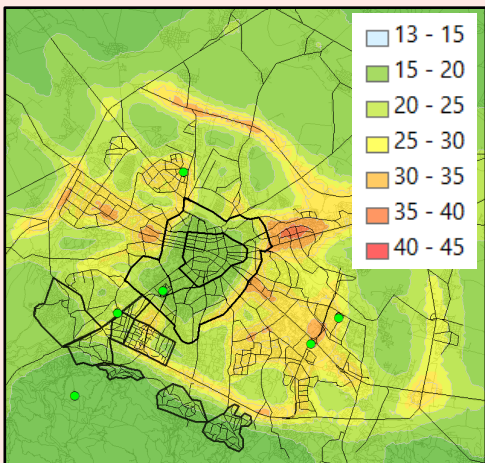
Оценка на ефекта от ЗНЕ върху КАВ

Зони за Ниски Емисии и Качество на Атмосферния Въздух

Групиране на източниците на емисии за анализ на ефекта от ЗНЕ върху КАВ

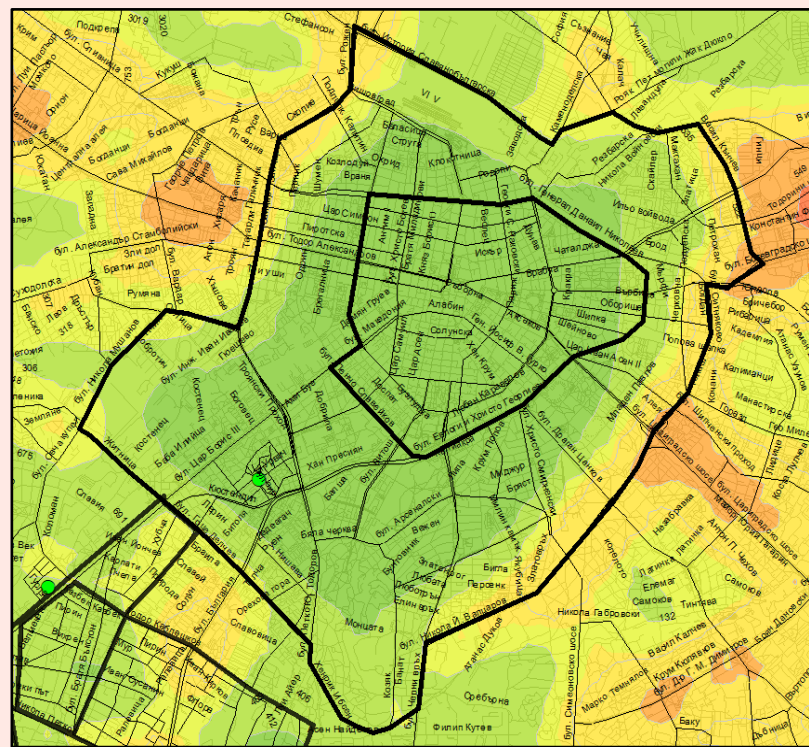
Непроменими емисии	Променими емисии
<ul style="list-style-type: none"> 1. Фон за града + фон за ЗНЕ 2. Емисии от битовия сектор от цялата територия на града 3. Емисии от промишлеността от цялата територия на града	<ul style="list-style-type: none"> 1 Емисии от трафика в ЗНЕ (двигатели, спирачни системи, гуми-пътно платно, ре-емисия на пътен нанос от преминаващи МПС) 2 Емисии от трафика в града, извън ЗНЕ

Зони за Ниски Емисии и Качество на Атмосферния Въздух

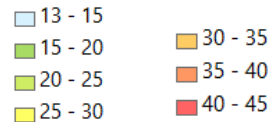
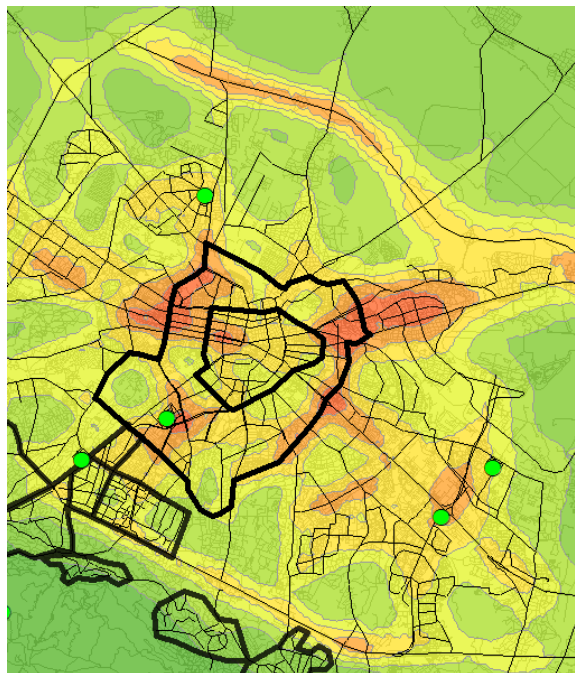

Непроменими концентрации

Мах = 43.2 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
 Средно в ЗНЕ1 = 18.4 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

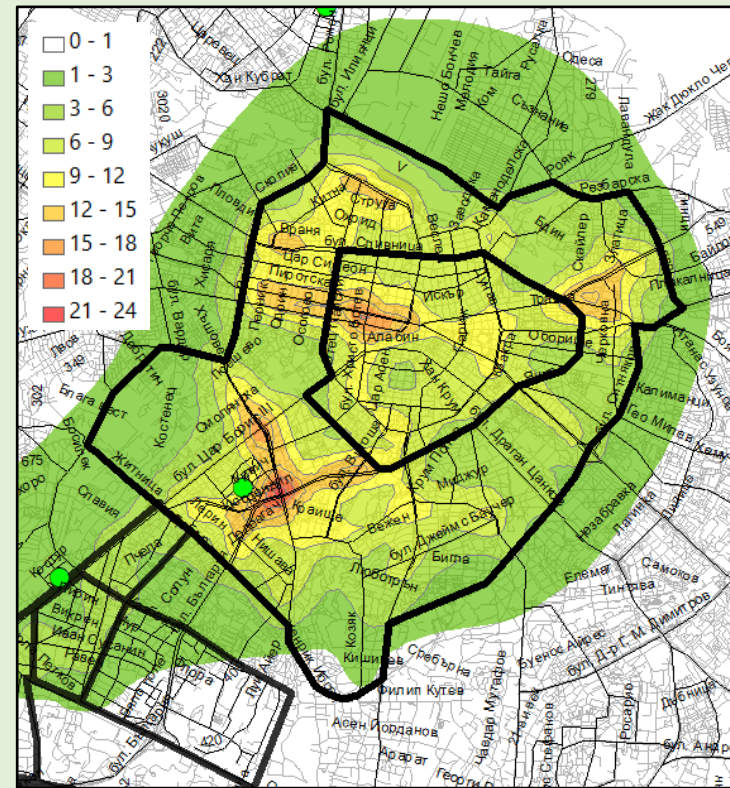
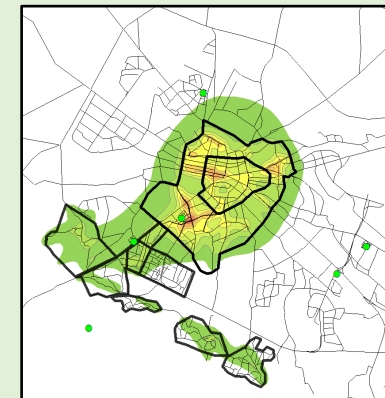

Концентрации причинени от всички сектори на емисии и от всички райони
 Мах = 47.3 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

Променими концентрации

Мах = 28.3 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
 Средно в ЗНЕ1 = 7.1 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

Зони за Ниски Емисии и Качество на Атмосферния Въздух

Средногодишни концентрации на ФПЧ10 [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]
в града, в зона център (ЗНЕ_0) и в зона широк център (ЗНЕ_1),
причинени от различни източници на емисии, отделени в различни части на града

Емисии от:	Максимум в :			Средно за	
	град	ЗНЕ_0	ЗНЕ_1	ЗНЕ_0	ЗНЕ_1
Всички източници в цялата територия, вкл. и фон	47.3	37.7	44.1	25.1	25.5
Промишленост в цялата територия	0.74	0.71	0.74	0.14	0.12
Битов сектор в цялата територия	3.83	0.45	0.85	0.37	0.36
Трафик в цялата територия	33.85	24.3	30.8	11.7	12
ПРОМЕНИМИ (трафик в ЗНЕ_1)	28.3	21.3	28.3	8.4	7.1
НЕПРОМЕНИМИ	43.2	18.2	38.7	16.6	18.4
Битов сектор извън ЗНЕ_1	3.7	0.28	0.78	0.19	0.22
Битов сектор в ЗНЕ_1	0.69	0.26	0.26	0.18	0.14
Трафик в извън ЗНЕ_1	29.9	4.6	25.5	3.1	4.9

Зони за Ниски Емисии и Качество на Атмосферния Въздух

Сценарии - промяна на средногодишните концентрации на ФПЧ10 [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]
в града, в зона център (ЗНЕ_0) и в зона широк център (ЗНЕ_1),
при намаление на емисиите от трафика в ЗНЕ_1

Намаление на емисиите от трафик в ЗНЕ_1 с [%]	Средногодишни концентрации на ФПЧ10 [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]				
	Максимум в :			Средно за	
	град	ЗНЕ_0	ЗНЕ_1	ЗНЕ_0	ЗНЕ_1
Initial 0%	47.25	37.7	44.1	25.1	25.5
5%	46.98	36.7	43.1	24.7	12.5
10%	46.71	35.6	42.9	24.2	24.8
15%	46.44	34.6	42.6	23.8	24.4
20%	46.17	33.5	42.4	23.4	24.1
25%	45.89	32.4	42.2	23	23.7
30%	45.62	31.4	41.9	22.5	23.4
35%	45.35	30.3	41.7	22.1	23
40%	45.08	29.2	41.5	21.7	22.7
45%	44.81	28.1	41.3	21.3	22.3
50%	44.54	27.1	41	20.9	22
100%	43.15	18.2	38.7	16.6	18.4

Зони за Ниски Емисии и Качество на Атмосферния Въздух

jjj

Мах в град = 47.3
Мах в ЗНЕ1 = 44.1
Средно в ЗНЕ1 = 25.5
 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

сценарий 0% - начално състояние за 2021

Мах в град = 46.4
Мах в ЗНЕ1 = 42.6
Средно в ЗНЕ1 = 24.4
 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

15% - намаление на емисиите в ЗНЕ_1

Мах в град = 45.6
Мах в ЗНЕ1 = 41.9
Средно в ЗНЕ1 = 23.4
 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

30% - намаление на емисиите в ЗНЕ_1

Мах в град = 44.5
Мах в ЗНЕ1 = 41.0
Средно в ЗНЕ1 = 22.0
 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

50% - намаление на емисиите в ЗНЕ_1

Извод:

- дори при строги ограничения, които да доведат до намаление на средногодишните емисии свързани с трафика в ЗНЕ_1 „широк център“ с 50%, зони със средногодишни концентрации на ФПЧ10, превишаващи нормата от $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$ може да съществуват
- Причина: емисиите извън ЗНЕ, т.е. фоновото замърсяване

Възможни решения:

- намаление на емисиите от транспорта извън ЗНЕ
- разширение на територията на ЗНЕ, ако това е практически възможно
- намаление на емисиите от други сектори, най-вече от битовото отопление (което е в ход в СО)

Поглед напред

Оценките тук се отнасят само за средногодишни концентрации на ФПЧ10. Необходимо е да се разглеждат и средноденонощни концентрации на ФПЧ10, както и концентрациите на PM2.5, PM1.0 и концентрациите на други замърсители.

Настоящият доклад предлага методика, по която това следва/може да бъде правено.

Благодаря за вниманието